

නවුට් සෙ.මී 12 පමණ දිගටිය.අති නිවුර අග්‍රයකි.පුෂ්ප දුර්වර්ණ වූ තැඹිලිපාට රෝස පැහැයෙන් යුක්තය. පත්‍ර ළපටි පුෂ්ප කහපාටය.එල තැඹිලි පාට වේ.

ඇත්දෙමට

උද්භිද විද්‍යාත්මක විස්තරය

1. *පවුල*Verbenaceae
2. *විද්‍යාත්මක නම: *Gmelina arborea
3. *පොදු නම*: කාශ්මරි. පිත රෝහිණි .ගම්හාරි . මඩු රසාදි
4. *සිංහල නම*: දාශ්‍යමට (ඇත්දෙමට)

වැවෙන ප්‍රදේශ

- හිමාලය පහත් ප්‍රදේශ ඉන්දියාවේ නොයෙක් ප්‍රදේශයන් හිද ලංකාවේ සම ශිතෝෂ්ණ ප්‍රදේශයන්හිද වැඩේ.

හදුනාගැනීම

-උස මීටර් 20 පමණ වන මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ විශාල ශාකයකි.පොත්ත අළු පැහැති කහපාටට හුරු වේ.ගොරෝසුය .පත්‍ර සරලය.එකිනෙකට විරුද්ධව පිහිටයි.පත්‍ර පළල් වේ.හෘදයාකාර ස්වරූපයක් ගනී.සෙ.මී 7 – 17 දක්වා පමණ දිග වේ.

ව්‍යවහාර අංගය

-මුල් මල් පොතු ගෙඩි ළාකොළ සහ ඇටවල මද භාවිතාවේ.

ප්‍රේමද
ඇත්දෙමට
හින් දෙමට

ගුණ
රස-තික්ත කෂාය රස
වීර්ය-උෂ්ණ
ගුණ - ගුරු
විපාකය කටු
ප්‍රභාව - ශීත

ප්‍රධාන කර්ම
දීපන පාවන මේධ්‍ය ශෝකහර විෂස්න ජ්වර හර හා වේදනා ස්ථාපනයයි. ගර්භාශ ශෝකහරයි. අනුලෝමනයයි. තෘෂ්නා නිවාරණයි.

ව්‍යවහාර රෝග අවස්ථා
දාහ නිසරදය ශුක්‍ර හීනතාවය ගර්භ පාතනය ගර්භාශ දුබලතාවය

ප්‍රකට යෝග
නිසරදයට - ළපටි කොළ අඹරා නළලේ ආලේප කිරීම.

පැසුණු ගෙඩි මී පැණියෙන් ලේභ කිරීම.
මුත්‍ර කෘච්චයට - ගෙඩි යුෂ මෙන්ම කොළ යුෂ සිනි සමග
ශෝථයට- ගෙඩි හා කොළ දෙකම මුත්‍රා කාරකය. පොතු කෂායද මුත්‍රා කාරක නිසා ශෝතය නසයි.

රක්ත අතිසාරයට- පැසුණු ගෙඩි මී පැණියෙන් ලේභ කිරීම.

පිත් ප්‍රබල උණට

ඇත්දෙමට මුල් පොතු කෂාය සිනි සමග.

වාත රක්තයට

ඇත් දෙමට ගෙඩි හා ස්වරස හා වැල්මි වුර්ණය සම කරන ලද තෙල් ගැල්වීම.

කෘෂි විද්‍යාත්මක විස්තරය.

වගාව

ඇත්දෙමට ශාකය බීජ මගින් බෝකර ගත හැක.මෙහි බීජාවරණය ඉතා සනකම් බැවින් පැලවීමට බොහෝ කාලයක් ගත වේ.වගාවක් වශයෙන් භාවිතා කිරීමේදී සුදුසු බීජ ප්‍රතිකාර ක්‍රමයක් භාවිතා තල යුතුයි.

අස්වැන්න නෙලීම

ඇත්මෙට ශාකයේ අස්වැන්න වශයෙන් ශාකයේ මුල් මල් පොතු ගෙඩි ගනී. වියලි හා අමු ඖෂධ වශයෙන් ගනී.

සංස්කෘතික වැදගත්කම

- සාම්ප්‍රදායික සංස්කෘතීන් තුළ, විශේෂයෙන් ඉන්දියාවේ සහ ශ්‍රී ලංකාවේ, මෙම ශාකය එහි ඖෂධීය හා ප්‍රායෝගික භාවිතයන් නිසා සැලකිය යුතු සංස්කෘතික වැදගත්කමක් දරයි.

- ජලය පිරිසිදු කිරීම සඳහා බීජ භාවිතා කිරීම පරම්පරා ගණනාවක් තිස්සේ පැවත එන පුරුද්දකි.